

واکنش برخی از اکوتیپهای پیاز جنوب ایران به شرایط آب و هوایی اهواز

ناصر عالم زاده انصاری^۱

۱- استادیار گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده: منشاء اولیه پیاز را کشور ایران و همسایه‌های آن می‌دانند، کشت پیاز در مناطق جنوبی ایران، با توجه به شرایط آب و هوایی در بهار یا پاییز صورت می‌گیرد. هر چند بیشتر اکوتیپهای پیاز در این منطقه روز کوتاه هستند. جهت شناخت خصوصیات این اکوتیپها، در پانز سال ۱۳۸۱ آزمایشی در مزرعه گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز انجام گرفت. در این آزمایش ۱۲ رقم از پیازهایی که در منطقه جنوب ایران کشت می‌شوند به نامهای رامهرمز، بهبهانی، بردسیر، پری ۸۰، ژان اسپاگنول، شهداد، آذرشهر، سر کره، پریمورا، تکزاس یلوگرانو و تکزاس ارلی گرانو مورد استفاده قرار گرفتند.

این آزمایش به صورت طرح بلوکهای کامل تصادفی با ۳ تکرار انجام شد. در این طرح خصوصیات مرفولوژیکی گیاه از قبیل ارتفاع گیاه، تعداد برگ، سطح برگ، قطر سوخ، قطر گردن، در صد بولتینگ، میزان عملکرد سوخ، متوسط وزن سوخ، عمر انبارداری سوخها مورد بررسی قرار گرفت. شانزده روز پس از سبز شدن بذرها، ارتفاع گیاه رقم آذر شهر از سایر ارقام بیشتر بود. این رقم سریعتر از ارقام دیگر به طور یکنواخت جواته زد. در روز انتقال به زمین اصلی رقم پریمورا از نظر کلیه خصوصیات اندازه گیری شده، حداکثر مقدار را داشته و تنها رقم پری ۸۰ از لحاظ برخی از این خصوصیات با آن برابری می کرد. اثرات استرس جابجایی تا یکماه پس از انتقال مانع از رشد و نمو گیاهان شد، تنها ۵۵ روز پس از انتقال اثرات استرس از بین رفت. همزمان با فراهم شدن شرایط بهینه رشد، سطح برگ روزانه ۱ تا ۲ برابر گردید، افزایش سطح برگ از اول تا اواخر اسفند ادامه پیدا کرد. با توجه به حساسیت ارقام نسبت به فتوپریود، سرعت تولید برگ و سطح آن از اوایل تا اواخر فروردین ماه رو به کاهش گذاشت. در ارقام غیر بومی طی مراحل رشد و نمو برخی از گیاهان تولید شاخه گلدهنده و تعدادی تولید سوخ کردند، بیشترین عملکرد سوخ مربوط به رقم ژان اسپاگنول و کمترین آن مربوط به رقم پریمورا می باشد. در بین ارقام زودرس رقم پری ۸۰ بیشترین سوخ را تولید کرد.

کلمات کلیدی: پیاز، اکوتیپ، رشد و نمو، سوخ، گل آذین